

برنامه توسعه ارگونومی در محیط های کاری

بیان مسئله

ارگونومی بعنوان یک دسته از عوامل زیان آور محیط کار ۵۲ درصد کارگران را در معرض بیماریهای ناشی و مرتبط با کار قرار داده است که تاکنون برنامه های متعددی در سطح دانشگاهها برای شناسایی و اندازه گیری و ارزیابی و کنترل این عوامل انجام شده است. استان قم نیز در همین راستا مسئولین بهداشت حرفه ای مستقر در کارخانجات را آموزش داده است.

در برنامه توسعه ارگونومی در محیط های کاری قصد بر این است که علاوه بر توانمندسازی بازرسان بهداشت حرفه ای در ارزیابی و شناسایی دقیق ریسک فاکتورهای ارگونومیکی محیط کار، به منظور حفظ حقوق و منافع قانونی کارگران و کارفرمایان که خود متضمن حفظ منافع جامعه می باشد، به ویژه در صنایع کوچک با بعد شاغلین کمتر از ۱۰ نفر برای رفع نواقص ارگونومیکی محیط کار و بهسازی ایستگاههای کار با شیوه های کم هزینه و بعضاً بدون هزینه، بازرسان را به سوی ارائه مشاوره های رایگان به مدیران و کارفرمایان صنایع سوق دهیم. علاوه بر این، بازرسان بهداشت حرفه ای باید کارفرمایان را متقاعد نمایند تا با انعقاد قرارداد از طریق مراجع ذیصلاح دارای مجوز از وزارت بهداشت مانند شرکت های خصوصی ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای و یا بخش دولتی نسبت به بهسازی ایستگاه کار و رفع مشکلات ارگونومیکی موجود در محیط کار اقدام نمایند. در غیر اینصورت، بازرسان باید با بکارگیری الزامات و پیگردهای قانونی در رابطه با کارفرمایان متخلف با اولویت بندی در مورد کارگاههایی که به لحاظ مواجهه شاغلین با عوامل مخاطره آمیز ارگونومیکی از نظر بروز، شیوع، شدت و وخامت صدمات، آسیب ها و هزینه های وارده در ردیف کارگاههای پرخطر قرار داشته و تعداد زیادی از شاغلین نیز در معرض این خطرات قرار دارند، کارفرمایان را ملزم به انجام مسئولیت ها و تکالیف قانونی وفق ماده ۹۱، قانون کار نموده و پیگیری های لازم را تا رفع نواقص بهداشتی و مشکلات ارگونومیکی بعمل آورند. علاوه بر موارد پیشگفت توسعه استانداردها، راهنماها و مقررات ارگونومیکی و بکارگیری پتانسیل رسانه های ملی جهت ایجاد حساسیت در سطح جامعه نیز در دستور کار این برنامه قرار دارد. همچنین مطابق مقررات جاری کشور، نظارت بر عملکرد مراجع ذیصلاح دارای مجوز از وزارت بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشت حرفه ای مانند: شرکت های خصوصی ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای بر عهده بازرسان بهداشت حرفه ای حوزه معاونت های بهداشتی هر دانشگاه می باشد. لذا جهت اجرای بهینه این برنامه، بر نظارت بازرسان محترم آن حوزه به عملکرد این شرکت ها در زمینه ارائه خدمات ارگونومیکی تأکید می گردد.

هدف کلی :

شناسایی ریسک فاکتورهای ارگونومیکی و نظارت بر روی ارزیابی ها و بهسازی های انجام شده در محیطهای کاری واجد ریسک فاکتورهای ارگونومیکی

اهداف اختصاصی :

شناسایی عوامل غیر ارگونومیکی واحدهای کاری و نظارت بر اجرای اقدامات کنترلی اندازه گیری و ارزیابی عوامل زیان آور غیر ارگونومیکی
ارتقای سطح آگاهی کارفرمایان با اولویت واحد های کاری کوچک نسبت به شناخت عوامل غیر ارگونومیکی و نحوه کنترل آنها و عواقب قانونی بیماریهای مرتبط
ارتقای سطح آگاهی کارگران با اولویت واحد های کاری کوچک نسبت به شناخت عوامل غیر ارگونومیکی و نحوه کنترل آنها
بازرسان بهداشت حرفه ای در سال ۱۳۹۲ در خصوص برنامه آموزش های لازم خواهند دید.
کارشناسان شرکت های خصوصی در رابطه با روش های بهسازی کم هزینه اصلاح شرایط ارگونومی آموزش داده خواهند شد.
کارشناسان شرکت های خصوصی در رابطه با روش های بهسازی کم هزینه اصلاح شرایط ارگونومی آموزش داده خواهند شد.
کارگران در مواجهه با عوامل غیر ارگونومیکی معاینات سلامت شغلی خواهند شد.

استراتژی ها:

- آموزش کارشناسان ستادی و محیطی و شرکت های خصوصی بهداشت حرفه ای و همچنین مسئولین بهداشت حرفه ای عضو کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در رابطه با شیوه های کم یا بعضا بدون هزینه بهسازی ایستگاههای کاری (جهت انتقال آموزش کارفرمایان و کارگران)
- جلب مشارکت کارفرمایان به منظور بهسازی محیط کار مطابق اصول ارگونومی با انعقاد قرارداد از طریق شرکت های خصوصی ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای
- جلب مشارکت شرکت های خصوصی ارائه دهنده خدمات بهداشت کار در راستای ارائه خدمات کنترلی ارگونومی
- آموزش روش های ارزیابی ایستگاههای کاری

شاخص ها:

- درصد کارشناسان آموزش دیده در زمینه شیوه های بهسازی کم هزینه اصلاح شرایط ارگونومی
- درصد کارفرمایان آموزش دیده مشمول برنامه
- درصد پرسنل بهداشتی شاغل در تشکیلات کارگاهی که در زمینه شیوه های بهسازی کم هزینه اصلاح شرایط ارگونومی آموزش دیده اند.
- درصد کارگاههایی که اقدام به کنترل حداقل یک عامل زیان آور ارگونومیک نموده اند
- درصد کارگران آموزش دیده مشمول برنامه
- درصد معاینات سلامت شغلی انجام شده در واحد های کاری مشمول

انتظارات از مسئولین بهداشت حرفه ای عضو کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار واحد های کاری

- ۱- مطالعه کامل و آشنایی با برنامه و نحوه اجرای آن
- ۲- طرح موضوع در یک از جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار
- ۳- تدوین برنامه عملیاتی واحد کاری با در نظر گرفتن اهداف این برنامه
- ۴- برگزاری جلسات آموزشی برای مدیران و سرپرستان
- ۵- برگزاری جلسات آموزشی برای کارگران
- ۶- اندازه گیری و ارزیابی شرایط ارگونومیک
- ۷- ارائه راه های کنترلی ساده و کم یا بعضا بدون هزینه و اجرای بهسازی ارگونومیک
- ۸- ارائه گزارش فنی تصویری به بهداشت حرفه ای استان جهت درج در سایت
- ۹- شرکت در جلسات آموزشی مرتبط با برنامه اعلام شده از طرف مرکز بهداشت
- ۱۰- اندازه گیری و ارزیابی حمل دستی بار
- ۱۱- ممنوعیت تهیه بار های (محصولات حمل دستی) بیش از ۲۰ کیلو گرم در واحد کاری
- ۱۲- نصب پوستر های ارگونومی در سطح واحد کاری
- ۱۳- اجرای برنامه های تشویقی بین کارگران برای رعایت اصول ارگونومی
- ۱۴- توزیع پمفلت های ارگونومی مرتبط بین کارگران
- ۱۵- انجام معاینات سلامت شغلی متناسب با شرایط ارگونومیک مشاغل و پیگیری ارجاعات تا حصول به نتیجه
- ۱۶- دقت در معاینات قبل از استخدام و بکارگیری افراد متناسب با وضعیت جسمی و روحی آنها در مشاغل

بهترین برنامه های بهسازی اجرا شده مورد تشویق قرار خواهند گرفت.
بهداشت حرفه ای استان قم